

Александър Блок

Нощната теменуга ((Сън))

**Александър Блок
Нощната теменуга
(Сън)**

Отшумяха случайните дни
и равнодушните нощи,
но запомних завинаги аз
туй, което сега ще разкажа,
туй, което се случи насън.

Зад мене остана среднощният
град.

Есенен дъжд заръмя.
Далеч, дете свършва градът,
и небето, безсилно да скрива
делата, словата на моите
съграждани,
в блатото падна —
аленееше късче зора.

Напуснал града,
аз бавно вървах по наклона
на уличка с няколко къщи,
и сякаш с приятел вървах,
но дори и да крачеше с мене,
той мълчеше през целия път.
Аз ли поисках това,
или той беше тъжен самият —
не знам, но се чувствахме чужди
и гледахме в разни посоки:
той виждаше как във файтони
плешиви и млади контета

прегръщат жени разкрасени.
Той не бе равнодушен дори
към девойките зад стъклата,
зад саксиите с жълти цветя...
Но светът посивя и помръкна,
и взорът на спътника — също,
и може би други желаниа
го завладяха,
когато, с нахлупен каскет,
изчезна зад ъгъла той
и остави ме сам.
(Бях безкрайно доволен, защото
какво по-добро от това —
да загубиш приятел добър?)

Минувачите оредяха.
Само мършави кучета срещам по
пътя
и се караха нейде пияни жени.
Сред дъждовната пустош
стърчаха
кочани от зелки, брезии и върби,
лъхтеше на блато.

Щом напуснаха моята памет
глухи стъпки, лица, гласове,
и мистични беседи за разни
религии,

и грижи: по колко ще вземем за
стих —
все по-ясно разбирах,
че всъщност аз виждам наяве
туй, което видял съм насън.

Пътят стръмно се спусна
и изчезнаха градските къщи.
Всред блато — от остров до
остров —
над ръждивата, мъртва вода,
прехвърлени бяха мостове
и в лилаво-зеления здрач
криволичеше бяла пътека —
към бездействие, дрямка и сън.
Там и горе, и долу,
и над сухите блатни тревци,
и над късчето ярка зора —
бе изпълнен с очакване въздухът,
сякаш стоеше на стража,
очаквайки да разцъфти
дъщерята на нежните струи —
въздушни и водни.

Неслучайно бе всичко спокойно,
пред тържествена среща
смълчано:
никой никога не е и чул,

от родители смъртни,
от класни наставници,
нито пък в книги е чел,
че тук, недалеч от града,
в това пусто, затънтено бласто,
в този час на фабрични тръби и
журфикси,
в този час чужд на зло и добро,
в този час на любовни скандали
и развратно-безкрайни беседи
за стомаха, несмилащ добре,
и за новите царски министри,
в този час на надменност към
тези,
които в падения явни живеят,
и без срам своето тяло продават,
и сред глъчката на тротоара
с нагла скромност ви гледат в
очите —
никой никога не е дочул,
че в такъв оскърбителен час
всеки може да има видения.
И че скитник дори, като мен,
или може би ти, който вникваш
в моите думи с любов или
злоба —
могат също да видят
безметежното, чисто и крехко,

лилаво-зелено цветче,
наречено Нощна Теменуга.
И додето си мислех така,
и сред блатото бродех,
през дъждовната мрежа съзрях
една малка колиба.
Без да зная къде съм попаднал,
аз полека открях вратата
и смутено заставах на прага.

До стените, сред ниската стая,
груби пейки видях наредени.
Край една дълга маса седеше
мълчаливо, с къделя в ръка,
и навела коси над чекръка,
посърнала, бледа девойка
с невзрачно лице.
Аз не помня дори, дали млада
или стара бе тя,
и какъв бе цветът на косата,
и какво бе лицето, очите?
Само знам, че тя тихо предеше,
после бавно отпусна ръце,
дълго, дълго седя, без да гледа,
без да мисли и без да скърби.
Зная също, че някога аз
съм я виждал и тя е била
може би по-красива, по-мила,

може би и по-млада, по-стройна,
и навярно, от мъка обзети,
са стояли в нозете ѝ с трепет
побелели и горди крале.

И запомних добре,
че в колибата ниска
упоителен лъх се разнесе —
от това, че зад моите плещи
все тъй блатната дрямка
струеше,
от това, че във въздуха чувствах
как дъхти Теменугата Нощна,
от това, че на нощния празник
аз пристигнах не в брачна
премяна.

Аз бях скитник нещастен,
посетител на нощни локали,
а в колибата виждах крале.
Ала ясно си спомних,
че някога бил съм сред тях
и от тяхната чаша съм пил
край далечни скали, сред фиорди,
дето няма море, ни земя
и единствено в снежния здрач
мержелеят се златни корони
на крале скандинавски.
Странно тежък за мен

бе суровият дълг — да се кланям
на корони, забравени вече,
ала те го очакваха.
И засмя се душата ми тъжно
на техния жест закъснял.

Обикалях навред,
на приятели стисках ръцете,
но ме бяха забравили те.
Най-накрая, зад бъчва огромна
(пълна с пиво) на тясна скамейка
бяха седнали старец, старица.
Върху техните къдри зелени
забелязах старинни корони,
потъмнели в ръждивия въздух.
Те столетия тъй са седели
и очаквали ниски поклони,
с леко кимване срещайки госта.
Аз край всички насядали минах,
поклоних се на кралската двойка;
по дълбоките старчески бръчки
мина сянка на лека тъга;
и със жест ритуално-
тържествен
повелиха ми те да остана.
И тогава, извърщайки поглед,
забелязах последната пейка
в най-тъмния ъгъл.

Там, на грубата, скърцаща пейка
неподвижно седеше човек,
своите лакти опрял на колене
и лицето си хванал с ръце.
И личеше, че той не старее,
не помръдва, вглъбен в една
мисъл.

Векове той така е скърбял,
че снагата му се е вдървила,
и обречен е тук да седи,
да го мъчи все същата мисъл,
и да дреме на същата пейка,
край вечната чаша.

И когато пред него се спрях,
той не вдигна лице, не отвърна
на поклона ми даже с ръка.
Взрян в очите му мрачни,
разбрах,
че и аз съм обречен — навеки
да седя с недопитата чаша
тук, в най-тъмния кът.
Като него глава да подпирам,
да ме мъчи все същата мисъл
и със същите мрачни очи
да се взирам в далечния ъгъл,
там където в светлика
мъждукаш,

зад сънливите кралски особи,
зад дружината спяща,
зад чекръка безцелно преде
на забравено царство царкиня —
Теменугата Нощна е тя.

Аз на пейката сядам.
До мен — чашата с пиво
и печалният неин стопанин.
Постепенно ликът му се свежда,
още миг — ще допре коленете,
и ръцете му, вече безсилни,
само с кости ще тракнат,
ще увиснат, ще паднат.
Този просяк е бил като мене,
и от род благороден е бил —
строен юноша, храбър герой,
прелъстител на северни деви
и певец на старинни сказания.
По снагата му дрипи висят:
разноцветни парчета от тъкан,
шити с пурпур и злато,
потъмнели.

А зад него дружината дреме
на огромни скамейки:
един все още стиска
ръкохватка на меч;

друг, подпрян на щита,
дълга шпора под пейката
е изтървал;
трети шлем е изпуснал, до
шлема
на изгнилия под
е покълнала бледа тревичка —
вместо пролет над нея ще лъха
бездиханната древност.

А край бъчвата с пиво
съглеждам,
кротко седнали, двамата старци,
с догоряващи златни корони,
озарени от яркото късче
далечна зора.
И зелените къдри се спускат
край прорязани с бръчки лица,
и зад гъстите вежди очите
с блатно пламъче бляскат.

А царкинята в ъгъла тихо
все преде, и преде, и преде,
над вретеното свела коси.
Сладки сънища тя ни навява,
упоява ни с блатни треви,
с нощна приказка ни омагьосва.

И чекръкът без шум се върти,
и преде, и преде, и преде тя,
и с дъхтящи на блато цветчета
Теменугата Нощна цъфти.

Вцепенен съм и спя, и тъгувам,
и отдавнашна мисъл тая.
Гледам късчето ярка зора.
Може би миг след миг отминава,
може би — векове.

Чувам, чувам през сън
гръм гърми зад стените,
нейде плиска вода —
сякаш тътне прибой,
сякаш нова родина зове,
сякаш чайки крещят,
или стенат самотни сирени,
или буйният вятър довява
весел кораб от светла страна.
И нечакана Радост настъпва,
и бушува далечната пяна,
в далнината цъфтят светлинни.

А над чашата рухна съседът
и ръцете му тракнаха тихо,
върху пейката сложи глава.
Ето — мечът се пръсна със звън.

Щитът падна. Под шлема
дръзка мишка се стрелна.
А на пейката двамата старци
тихо сгушени в здрача седят,
над главите им старчески вече
няма кралски корони.

И сред блатото пак
гледам аз как цъфти,
без да знае измяна и старост,
мойто нежно, лилаво цветче —
Теменугата Нощна.

Моят град е далече оттук.
И здрачава, и пак зазорява.
И навярно приятелят мой
неведнъж у дома ме е търсил
и пиян, ме е клел и ругал,
и като мъртвец е заспивал.
Век след век покрай мен прошумя
и прозрях в мисълта на съдбата.
Тук, на края на тази земя,
сам и мъдър съм, като децата.

Над мен залезът тихо блести
и е тягостно пак битието.
Ала пак Теменугата Нощна
цъфти

и е светлолилаво цветчето.

*И в зелената, нежна тъма
чувам аз как вълните бушуват,
как големите кораби плуват —
сякаш вести от нова земя.*

*И чекръкът свещен се върти,
и изприда мечта мигновена,
че щом тук Радостта долети,
ще пребъде все тъй съвършена.*

Теменугата Нощна цъфти.

1905—1906

Информация за текста

© 1992 Петър Велчев, превод от руски

Александр Блок
Ночная фиалка, 1905

Сканиране и разпознаване: sir_Ivanhoe,
2009

Редакция: NomaD, 2009

Издание:

Александър Блок. Нощната теменуга.
Избрана лирика

Съставителство и превод от руски: Петър
Велчев

Издателска къща „Христо Ботев“, 1992

Редактор: Марта Владова

Художник: Петър Добрев

Технически редактор: Ронка Кръстанова

Коректор: Станка Митрополитска

ISBN 954-445-024-6

Свалено от „Моята библиотека“
[<http://chitanka.info/text/13085>]

Последна редакция: 2009-09-02 21:00:00

[^^^]